

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **Педагогічний**

Кафедра **Педагогіки початкової освіти**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма **013 «Початкова освіта»**

другого (магістерського) рівня

за спеціальністю 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №__ від “_” ____ 20__р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія інклюзивної освіти
Освітня програма	013 Початкова освіта
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	013 Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу: розкрити філософське підґрунтя інклюзивної освіти; підготувати студентів до практичної діяльності з учнями молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами шляхом формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти.

Компетентності:

- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.

Програмні результати навчання:

- управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах;
- критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі;
- інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти та трансформувати їх у різні форми;
- планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання;
- збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Становлення інклюзивної освіти: досвід зарубіжних країн	Засвоїти знання про особливості зародження, становлення інклюзії; розширити знання про відомих просвітників та філософів-гуманістів; розширити досвід щодо напрямків розвитку інклюзії у європейських країнах.	Укласти хронологічну таблицю зародження та розвитку інклюзії; скласти перелік видатних філософів та просвітників-гуманістів; підготувати реферат про діяльність вітчизняних та зарубіжних гуманістів, їх ідеї та цінності
2	Особливі порушення контексті прав людини	Опанувати сутність особливих освітніх потреб людини. Засвоїти основи теорії «інвалідності». Виокремити значення рівності та дискримінації як концептуальних положень інклюзивної освіти. Розкрити основи філософії гуманізму. Засвоїти сутність понять «особистість», «мораль», «соціалізація у суспільстві», виокремити: пріоритети та напрями. Засвоїти основні ідеї рівності у творах відомих діячів України	Конспект; укласти словник термінів; законспектувати твердження науковців про рівність та порушення прав людини;
3	Генезис науково-теоретичних підходів до проблеми залучення осіб з особливими потребами у загальноосвітній простір	Розширити знання щодо політики та практики зарубіжних держав задля включення осіб з порушеннями на навчання у масові школи; засвоїти особливості: мейнстримінгу як виду інклюзії. Засвоїти принципи теорії «нормалізації», ідеї, напрями, завдання; визначити сутність інтеграції	Конспект; укласти Таблицю «Політичні погляд держав світу щодо осіб з ООП»; підготувати доповідь про зміст

			мейнстримінгу; підготувати презентацію на тему «Теорія нормалізації»
4	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: тенденції розвитку за кордоном	Проаналізувати інтеграційні та інклюзивні процеси заміщення, зміна пріоритетів, нові змістові підходи. Засвоїти освітню філософію шкіл до потреб учнів з порушеннями розвитку; визначити характеристики складових розширеного підходу до базової освіти. Розширити знання про розвиток інклюзивної освіти в зарубіжних країнах (досвід Італії, Німеччини, Чехії, Угорщини).	Укласти словник термінів до теми; зобразити схематично моделі інклюзії; укласти Таблицю «Інклюзивна освіта в Італії, Чехії, Угорщині»; підготувати повідомлення
5	Сучасні тенденції та проблеми освіти дітей з особливими освітніми потребами в Україні	Опрацювати та проаналізувати стратегічні вектори змін та трансформації в освіті дітей шкільного віку з різними видами порушень в Україні. Виокремити проблеми освітньої галузі в Україні, основні завдання щодо організації інклюзивного середовища на сучасному етапі, переваги та недоліки інклюзивної освіти.	Законспектувати основні напрямки трансформації освіти та зобразити їх схематично; конспект; тестові завдання
6	Політика України щодо залучення дітей з порушеннями розвитку у ЗСО	Засвоїти основні принципи соціальної, освітньої політики України щодо розвитку інклюзивної освіти; напрями розбудови громадянського суспільства; опрацювати нормативно-правову базу інклюзивної освіти в Україні, пріоритети, основні напрями розвитку, принципи розбудови гуманного громадянського суспільства.	Проаналізувати політичні принципи України, напрями розвитку інклюзії; законспектувати основні нормативні документи; підготувати презентацію

4. Система оцінювання курсу

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	8
Практичне заняття	28
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	4
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Вили навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	2	2	2		2		2		2		2							16
Семінарські з-тя	2		6		6													14
Самостійна р-та													16					16
Індивідуальні завдання															4			4
Залік / Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. URL: http://terminy-mizhkultkomunikacii.wikidot.com/ 2. Відкрите досє з інклюзивної освіти. За матеріалами ЮНЕСКО/Витяг//Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». URL: http://ussf.kiev.ua/index.php?go=Inclus&id=18. 3. Вербенець А.А. Міжнародний досвід запровадження інклюзивної освіти. <i>Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах</i>. 2016. Вип. 51 (104).. С.90-97. 4. Данілавичюте Е. Діти з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. <i>Особлива дитина</i>. 2018. № 3. С. 7–19. 5. Декларація принципів терпимості. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_503#Text 6. Деніелс Е., Стаффорд К. Залучення дітей з особливими потребами до системи загальноосвітніх класів. Л.: Т-во «Надія», 2000. 256 с. 7. Журавльова Л.С. Аналіз зарубіжного досвіду з проблеми організації та змісту інклюзивної освіти. <i>Науковий часопис СНПУ ім. М.Драгоманова</i>. Серія 19: корекційна педагогіка та спеціальна психологія. К.: Вид-во НПУ ім. М.Драгоманова, 2014. Вип. 26. С. 108 – 111. 8. Захарчук М.Є. Становлення та розвиток інклюзивної освіти у США: автореф. дис. канд. пед. наук. 13.00.01. Тернопільський НПУ ім. В.Гнатюка. Тернопіль, 2013. 17 с. 9. Захарчук М. Є. Становлення та розвиток освітніх концепцій інтеграції та інклюзії у США// Вища освіта України. 2012. Додаток 1 до вип. 27, том I (34) : [тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору»] / відп. ред. І. П. Маноха. С. 143–150. 10. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі : практичний посібник : пер з англ. / Тім Лорман, Джоан Деппелер, Девід Харві. К.: СПД-ФО Парашин І. С., 2010. 296 с. 11. Кавун Ю. Передовий психолого-педагогічний досвід реалізації інклюзивної практики в країнах Європи. <i>Вісник науково-дослідної лабораторії «Інклюзивна педагогіка»</i> за матеріалами I регіональної науково-практичної конференції «Інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» 26 квітня 2015. Уманський ДПУ ім. П.Тичини. Умань, 2015. Вип. 1. С. 168-170. 12. Інклюзивне навчання: досвід запровадження / упоряд. А. А. Колупаєва ; ред. рада М. Мосієнко, М. Голубенко, Т. Шаповал, Г. Харук ; авт. кол.: І. Луценко, Д. Романовська, Л. Кирилецька та ін. Київ: ВГ Шкільний світ. 2015. 200 с. 	

13. Інклюзивна освіта: навч. посібник. Київ. 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
14. Концепція НУШ Ухвалена Рішенням Колегії МОН від 27.10.2016р. URL: <http://zakinppo.org.ua/images/2017/docs/10/konczepczyia.pdf>
15. Кравченко Г.Ю., Сіліна Г.О. Інклюзивна освіта. Х.: Вид-во «Ранок», 2014. 144 с.
16. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. К.: Самміт-Книга, 2009. 272 с.
17. Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абриси. К. ВІРА ІНСАЙТ, 2000. 444 с.
18. Липа В.О., Серова С.О. Про деякі проблеми впровадження інклюзивної освіти в Україні. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2011. Вип. 2. С. 121-127.
19. Лупарт Дж. Шкільна реформа в Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл. *Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання*. 2010. № 1. С. 6–11.
20. Малишевська І.А. Становлення та розвиток освітньої інклюзії у США та Канаді. URL <https://iscience.in.ua/arkhyv/26-27-sentbrya-2016/ped-1/3171-staovlena-1>
21. Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з ООП. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-navchannya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-list-mon>
22. Нова Українська Школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
23. Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.10 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання». URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/
24. Пауло Фрейре. Педагогіка Свободи: етика, демократія і громадянська мужність/Перекл. з англ. О.Дем'янчука. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 124 с.
25. Постанова Кабінету Міністрів від 21 серпня 2013 р. № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами. URL <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>
26. Рассказова О.І. Розвиток соціальності учнів в умовах інклюзивної освіти: теорія та технологія: монографія. Х.: ФОП Шейніна О.В., 2012. С. 422 – 465.
27. Саламанкська декларація. Рамки дійствий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7 – 10 июля 1994. К., 2000.
28. Синьов В. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні. *Дефектологія*. 2004. № 2. С. 6 – 11.
29. Сухомлинська О. Педагогічний ідеал крізь призму теорій моралі. *Шлях освіти*. 2008. № 1. С. 12-19.
30. Сучасні тенденції розвитку спеціальної освіти (українсько-кандаський досвід): матеріали Міжнародної конференції/за ред. В.І.Бондаря, Р.Петришина. К.: Наук. Світ, 2004.200 с.
31. Софій Н.З. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти. Інклюзивна школа.: особливості організації та управління: Навч.-метод. посібник/Кол. Авт.: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін.; за заг. ред. Л.І.Даниленко. К., 2007. 128 с.
32. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Загальні принципи здійснення адаптацій та модифікацій навчально–виховного процесу /Інклюзивна школа: особливості організації та управління:

Навчально-методичний посібник/ За заг. ред. Даниленко Л.І. К., 2007. 128 с.

33. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Врахування відмінностей розвитку та навчальної діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку в процесі навчання./Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник/ За заг. ред. Даниленко Л.І. К., 2007. 128 с.

34. Ясько Б. А. Толерантність у сучасному суспільстві. К. 2012. 142 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки початкової освіти м. Івано-Франківськ вул. Бандери, 1 каб. 308 kppo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Матвеева Наталія Олексіївна
Контактна інформація викладача	+380967557542 nataliia.matveieva@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності (https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/)
Пропуски занять (відпрацювання)	У випадку пропусків лекційних та практичних занять магістрант повинен їх відпрацювати у повному обсязі та виконати усі завдання самостійно («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Невідповідна поведінка під час заняття	Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»
Додаткові бали	Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій); були учасниками олімпіад, конкурсів тощо
Неформальна освіта	Можливість зарахування неформальної освіти відбувається згідно «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Рекомендовані платформи: EdEra, Prometheus тощо

Викладач _____

Матвєєва Н.О.

